

HendiKup

**Ocenenie
„Môj lekár“
a
„Moja sestra“**

**Príbeh Kaviarne
Radnička**

HendiKup – viac ako e-shop

Na Slovensku je množstvo zaujímavých umelcov a výrobcov hand-made vecičiek. V tejto skupine veľmi kreatívnych ľudí sa však nájdú aj takí, ktorí majú nejaké zdravotné postihnutie. Práve pre nich v roku 2017 vznikol projekt HendiKup.

HendiKup je unikátny projekt a e-shop pre kreatívnych a inšpirujúcich ľudí so zdravotným postihnutím. Na jeho čele stoja traja ľudia – Ivan Páleník, Diana Šilonová a Marek Paulovič. Avšak na tomto projekte spolupracuje aj mnoho dobrovoľníkov, ktorí pomáhajú pri jeho chode.

Cieľom HendiKupu je dať priestor talentovaným tvorcom so zdravotným postihnutím, ktorí nemajú úplne rovnaké možnosti propagácie ako bežní, zdraví ľudia. HendiKup spája znevýhodnených ľudí a ich príbehy prostredníctvom jedinečného e-shopu, na ktorom možno nájsť množstvo zaujímavých a originálnych produktov alebo služieb. Vďaka tomuto internetovému obchodu môžu ľudia kúpiť nielen produkt, ale aj príbeh a všetku tú pozitívnu energiu, ktorú výrobcovia do nich vkladajú. Produkty ponúkané v tomto e-shope sú originálne a jedinečné. Na to odkazuje aj dynamicky sa meniace motto z úvodnej stránky e-shopu: Nekupujte veci, ale **podpo-**

rujte. Nekupujte veci, **ale príbehy.** (Nekupujte ... **zážitok, pôžitok, pocit, význam, umenie.**)

Projekt HendiKup je jedinečný sám o sebe v tom, že ide o jedinou takto zameranú aktivitu na Slovensku. Autori projekt chápu aj ako odkaz zvyšku spoločnosti, že ľudia so zdravotným znevýhodnením sú veľmi šikovní a kreatívni a dokážu byť aj pre tých ostatných (bežnú populáciu; zdravých ľudí) často inšpiráciou a vzorom.

HendiKup nie je len e-shop, kde nájdete mnoho zaujímavých výrobkov a príbehov, ale aj projekt, ktorý organizuje rôzne sprievodné aktivity. Tento rok v septembri sa napríklad konal benefičný koncert na podporu výrobcov. Avšak nie je to len o „vonkajších“ aktivitách. Projekt pomáha v propagovaní výrobcov, a preto sa im snaží venovať čo najviac. Nie je to len o predávaní ich výrobkov, ale aj o rozširovaní ich príbehu. Práve preto publikujeme rozhovor s každým novým výrobcom, všetky produkty sa profesionálne nafotia a každý výrobca má vlastnú propagačnú kampaň. Blogmi na našich stránkach oboznamujeme návštevníkov nášho webu nielen s príbehmi samotných výrobcov, ale aj s rôznymi zaujímavosťami zo sveta umenia zdravotne znevýhodnených.

Za týmto projektom a všetkými

jeho aktivitami stojí množstvo dobrovoľníkov, ktorí sa im venujú. Sú medzi nimi copywriteri, grafici, fotografi, programátori alebo marketingoví ľudia. Medzi dobrovoľníkmi sú tak zastúpené mnohé profesie, ktoré pomáhajú celému projektu rásť.

Projekt HendiKup je otvorený novým a novým veciam. Novým výrobcom, dobrovoľníkom, nápadom alebo aj myšlienkou rozšíriť sa za hranice Slovenska. Aktuálne už pripravujeme nové webové stránky.

Projekt a e-shop HendiKup je tu pre každého, kto ako zdravotne znevýhodnený umelec alebo výrobca chce predávať svoje diela. Ale aj pre všetkých tých, ktorí chcú podporiť dobrú vec, urobiť radosť sebe alebo svojmu blízkemu nejakým originálnym darčekom, výrobkom, do ktorého bol vložený unikátny príbeh výrobcu, jeho energia a v neposlednom rade veľká kreativita. A to všetko spolu nemožno len tak ľahko nájsť v každom e-shope.

Dominika Elizabeth Hladíková

Foto: Pavol Kulkovský

Kontakt:

go-ok, o.z., Jasovská 3/A

851 07 Bratislava

e-mail: mail@go-ok.eu

<http://www.go-ok.eu>

APPA: Máme za sebou úspešný rok

Asociácia pomoci postihnutým – APPA sa na začiatku roka 2017 rozhodla významne rozšíriť spektrum pomoci. Od svojho založenia v máji 2009 sa snažila získavať predovšetkým financie na zabezpečenie rehabilitácie. Od financovania rehabilitácií sme v januári 2017 prešli k širokej podpore všetkých potrieb telesne hendikepovaných detí a dospelých, ale aj ich rodín.

Financie, ktoré APPA získa, je možné využiť okrem širokého spektra rehabilitácií a rekondičných pobytov aj na kúpu rozmanitých pomôcok a potrieb, ktoré nie sú financované poisťovňami, bezbariérové riešenia domov a bytov, kúpu a úpravu automobilov, špeciálne operácie a podobne. Jednoducho na všetko potrebné, čo urobí život postihnutého človeka lepším a kvalitnejším.

Pomáhame získavať financie z 2 % podielu zaplatenej dane, realizujeme projekty s významnými partnermi, vlastné charitatívne aktivity, ale snažíme sa do života vniesť aj optimizmus a radosť. V roku 2018 sme pomohli sumou takmer 690 000 Eur a podporili sme spolu 700 členov Klubu APPA. Pomohli sme absolvovať 383 rehabilitačných pobytov a 111-krát sme prispeli na ubytovanie počas rehabilitačných pobytov v rôznych ubytovacích zariadeniach. 153 členov Klubu

APPA sa teší z nových pomôcok, ktoré im a ich rodinám uľahčujú každodenný život. 26 rodinám sme prispeli na kúpu automobilu alebo prestavbu bývania.

Medzi naše najvýznamnejšie každoročné projekty patrí detský charitatívny kalendár s krásnymi fotografiami Katky Rogelovej – Husenicovej, nástenný kalendár s dielami špičkových slovenských výtvarníkov alebo charitatívny aukčný salón. Takisto realizujeme verejné zbierky na akciách organizovaných našimi členmi alebo v prospech našich členov. S významnými partnermi pripravujeme spoločné projekty (golfový turnaj alebo v súčasnosti realizované projekty „Dostaneme ťa do školy“ a „Búrime bariéry“) a na mnohých podujatiach sa partnersky podieľame (každoročná aukcia vianočných stromčekov s firmou Normander alebo športový „Aquacity Spinning Maratón“).

Ale naša práca nie je len o získavaní financií. V minulom roku sme sa začali venovať aj oblasti vzdelávania. Naše 3 pilotné víkendové vzdelávacie kurzy v Piešťanoch, Osrbli a Košiciach boli zamerané na domácu starostlivosť o hendikepovaného človeka a celkovo sa na nich zúčastnilo 150 ľudí. Vzdelávacie aktivity sme v roku 2018 rozšírili o kurz Alternatívnej komunikácie, ktorý sa stretol s mimo-

riadnym záujmom a ohlasom.

Okrem tohto všetkého sa snažíme aj rozdávať radosť. Naše facebookové aktivity, naposledy „Adventný kalendár“ alebo predtým „Deň detí“, prinášajú poučenie, informácie ale aj zábavu. A vďaka našim partnerom aj darčeky pre radosť detí a dospelých. Celkovo sme prostredníctvom facebookových aktivít v roku 2018 obdarovali takmer 300 členov Klubu APPA a našich fanúšikov.

Viac sa o nás a našich aktivitách dočítate na webovej stránke www.appa.sk, prípadne aj na Facebooku. Ak vás zaujala naša činnosť a radi by ste sa stali jej súčasťou, alebo sami máte nejaký skvelý nápad a hľadáte partnera na jeho realizáciu, vyplňte prosím prihlášku do nášho Klubu alebo nás jednoducho kontaktujte.

Tešíme sa na vás a spoločné aktivity v roku 2019, kedy APPA oslávi už 10. výročie svojho založenia. Pomoc je naše poslanie!

Mgr. Miriam Juhanesovičová
predsedníčka združenia APPA

Kontakt:

Asociácia pomoci postihnutým – APPA, Radlinského 4, 921 01 Piešťany
telefón: 033 381 34 99
 e-mail: info@appa.sk
 web: <http://www.appa.sk/>

Obsah:

HendiKup – viac ako e-shop	2	Nezávislý život v komunite	7-8
APPA: Máme za sebou úspešný rok	3	Zariadenie podporovaného bývania TEKLA	8-9
Pacienti vzdali vďaka ocenením „Môj lekár“ a „Moja sestra“	4-5	Veľký pomocník s genetickými syndrómami	10
Ako to robia v Taliansku	6-7	Príbeh Kaviarne Radnička	11

Pacienti vzdali vďaka ocenením „Môj lekár“ a „Moja sestra“

V rámci druhej celoslovenskej patientskej konferencie, ktorú zorganizovala Asociácia na ochranu pacientov SR, ocenili patientske organizácie výnimočných lekárov a sestry, ktorí svojou prácou, nasadením, empatiou a starostlivosťou nad rámec pracovných povinností pomáhajú pacientom v ťažkých chvíľach či pri prekonávaní závažných a chronických ochorení. Etické a morálne ocenenie „Môj lekár“ a „Moja sestra“ prebrali z rúk ministerky zdravotníctva Andrey Kalavskej a prezidentky AOPP Márie Lévyovej desiatimi lekármi a desať sestier z celého Slovenska. Dovoľte nám predstaviť ich, srdečne im pogratulovať a popriať veľa elánu do ďalšej práce v prospech svojich pacientov.

OCENENIE V KATEGÓRII „MÔJ LEKÁR“

MUDr. Lubomír Skladaný, PhD.

na ocenenie navrhlo OZ Šanca pre pečeň

Prednosta II. Internej kliniky SZU Banská Bystrica, Prezident Slovenskej Hepatologickej spoločnosti a člen významných medzinárodných odborných spoločností. Vďaka nemu bolo spustené Hepatologicko-gastroenterologické transplantáčné oddelenie v Banskej Bystrici ako aj OZ Šanca pre pečeň. Vždy ochotne príde medzi pacientov, vzdeláva ich, odpovedá na ich otázky a dodáva im veľa sil pri vyrovnávaní sa s ochoreniami pečene.

doc. MUDr. Zuzana Zelinková, PhD.

na ocenenie navrhlo OZ Slovak Crohn Club

Pracuje v Nemocnici sv. Michala v Bratislave. Špecializuje sa aj na tehotné ženy s Crohnovou chorobou a ulceróznou kolitídou, ktoré si vyžadujú výnimočnú starostlivosť, pozornosť a podporu. Návrh na ocenenie je poďakovaním pacientov za jej dlhodobú prácu, za inovácie v liečbe a vyšetrovacích metód, manažmente, vede a výskume. Pri jej pracovnom nasadení je až neuveriteľné, aký má ľudský a empatický prístup k pacientom a ich príbuzným.

doc. MUDr. Luboš Drgoňa, CSc., MHA

na ocenenie navrhlo OZ Lymfoma

Prednosta Kliniky onkohematológie LF UK a Národného onkologického ústavu v Bratislave. Pán docent je pre onkohematologických pacientov obrovským prínosom vďaka jeho odbornosti, praktickým skúsenostiam, publikačnej činnosti, ľudskému prístupu a otvorenosti k spolupráci. Pacienti ho považujú za špičkového odbor-

níka a mimoriadne obetavého človeka.

MUDr. Alena Koreňčíková

na ocenenie navrhla Spoločnosť psoriatickov a atopikov SR

Venuje sa liečbe chronických kožných ochorení v kúpeľoch Smrdáky a Piešťany. Je veľmi milá, usmiata, plná elánu a entuziazmu. Vždy ochotne poradí, či už vo svojej ambulancii alebo mimo nej. Vie pacientov povzbudiť, ak je ich choroba po tele veľmi rozšírená. Lieči nielen dospelých, ale aj detičky od troch rokov a dorast. Má k nim úžasný ľudský a priateľský prístup a vie im zrozumiteľne vysvetliť kúpeľnú liečbu a starostlivosť o pokožku.

MUDr. Elena Košková, PhD.

na ocenenie navrhla Liga proti reumatizmu SR

Detská reumatologička v Národnom ústave reumatologických chorôb v Piešťanoch a nestorka detskej reumatológie na Slovensku. Je nielen skvelou diagnostičkou a obetavou lekárkou, ale aj poradkyňou a priateľkou malých pacientov a ich rodičov. Neustále sa vzdeláva a hľadá nové diagnostické a liečebné postupy. Nikdy neodmietla pozvanie na besedu patientskeho združenia Kľbik, ktoré združuje detských pacientov s reumatologickými ochoreniami.

prof. MUDr. Zuzana Gdovinová, CSc. FESO, FEAN

na ocenenie navrhlo OZ Sekunda pre život

Prednosta neurologickej kliniky UPJŠ v Košiciach, učí aj na Lekárskej fakulte, je ambasádorkou OZ Sekunda pre život a odbornou garantkou kampane „Čas je mozog“. Stojí na čele pracovnej skupiny MZ SR pre vytvorenie nového usmernenia o optimalizácii systému manažmentu pacienta s náhlou cievnu mozgovou príhodou. Aj vďaka nej máme dnes 43 iktových centier a lepšie preškolený a vybavený personál v záchranných zložkách.

MUDr. Zdenka Štefániková

na ocenenie navrhla Slovenská myelomová spoločnosť

Pôsobí na Klinike hematológie a transfúziológie UN sv. Cyrila a Metoda v Bratislave, spolupracuje s Ústavom experimentálnej onkológie a Nadáciou Výskum Rakoviny. Je predsedníčkou Slovenskej myelomovej spoločnosti, združujúcej lekárov a odborníkov zaoberajúcich sa liečbou a diagnostikou mnohopočetného myelómu. Pacienti jej chcú poďakovať za jej vyso-

kú odbornosť, profesionalitu, individuálny, citlivý prístup k pacientom a ich rodinám.

MUDr. Branislav Brežný

na ocenenie navrhla Slovenský zväz Sclerosis multiplex (SZSM)

Pracuje ako neurológ v stacionári neurologického oddelenia v NsP v Považskej Bystrici. Dlhé roky sa venuje pacientom s diagnózou SM, nielen ako lekár – špecialista, ale aj ako obľúbený a veľmi akčný predseda miestneho Klubu SM. Jeho vzťah k pacientom je vždy profesionálny, ale zároveň veľmi empatický, ľudský a láskavý. Zvláštnu pozornosť venuje novo diagnostikovaným pacientom. Je vždy ochotný, láskavý, plný dobroty a humoru.

prof. MUDr. Mária Šustrová, CSc.

na ocenenie navrhla Spoločnosť Downovho syndrómu

Zakladateľka Spoločnosti Downovho syndrómu na Slovensku dokázala svojou činnosťou zviditeľniť problematiku DS. Vďaka jej úsiliu je dnes u nás človek s DS vnímaný ako plnohodnotný človek so svojimi špecifikami. Deti a rodičov sprevádza počas ich životov, stáva sa rodinným lekárom. Je k dispozícii, keď je zdravotný problém, no jej ambulancia poskytuje aj iný druh poradenstva – psychologické a sociálne.

prof. MUDr. Jozef Holomáň, CSc.

na ocenenie navrhla Asociácia na ochranu pacientov SR

Prednosta Ústavu farmakológie, kliniky a experimentálnej farmakológie LF SZU, vysokoškolský profesor a významný vedec. Vďaka nemu bola vypracovaná originálna koncepcia a metodika tvorby štandardných diagnostických a terapeutických postupov. Aktívne a ochotne prednáša pacientom o inovatívnych spôsoboch diagnostiky a liečby, radí v prípadoch potreby prístupu k inovatívnej liečbe.

OCENENIE V KATEGÓRII „MOJA SESTRA“

Mgr. Zuzana Baculová

na ocenenie navrhla Slovenská myelomová spoločnosť

Pracuje v nemocnici sv. Cyrila a Metoda na Klinike hematológie a transfúziológie. Pacienti ju navrhli pre jej dynamickosť pri práci, oddanosť, profesionalitu a odbornosť, ktorú preukazuje pri každom jednom pacientovi bez výnimky. Je pravým príkla-

dom toho, že zdravotnú a ošetrovateľskú starostlivosť je možné poskytnúť kvalitne, poctivo, špičkovu a hlavne ľudsky, empaticky s úsmevom na tvári, čo jej pacienti veľmi oceňujú.

Jela Stehlíková, dipl. s.

na ocenenie navrhlo Slovenské združenie stomikov (SLOVILCO)

Sestra a stomasestra v UN v Martine na chirurgickej klinike a transplantačnom centre. Vede poradňu, kde pomáha pacientom v boji so stomickými vývodmi a onkologickým ochorením. Vo svojej práci aj mimo nej ich trpezlivo učí prekonávať prekážky spojené s ochorením a je pre nich veľkou oporou. Je svedomitá, zodpovedná, pacienti ju majú radi, vždy sa im snaží pomôcť, povzbudí ich alebo dodať elánu do života, ktorý onkologickí pacienti tak veľmi potrebujú.

Mgr. Katarína Barančíková

na ocenenie navrhla Liga proti reumatizmu SR

Pracuje v Národnom ústave reumatických chorôb v Piešťanoch ako koordinátorka biologickej liečby a ako koordinátorka v patientskom združení Liga proti reumatizmu, kde organizuje odborné semináre, prednášky a rôzne projekty. Pacienti oceňujú jej organizačný talent a schopnosť riešiť aj zložité situácie. Jej komunikácia s pacientom je veľmi profesionálna, no nechýba jej ochota počúvať, ľudský a empatický prístup.

Mária Maniková

na ocenenie navrhlo Združenie na pomoc ľud'om postihnutým fenylketonúriou

Diétna sestra – asistentka výživy, ktorá hneď po narodení dieťaťa s fenylketonúriou pomáha pri nastavení novorodenca na diétny režim. Základom liečby je totiž celoživotná diéta. Vede kurzy, spolupracuje s občianskym združením, podieľa sa na organizovaní stretnutí a pobytov pre pacientov, zúčastňuje sa na vzdelávacích

a výskumných projektoch a štúdií pre zlepšenie kvality života pacientov.

Mgr. Adriana Fertalová

na ocenenie navrhlo OZ Lymfoma Slovensko

Začínala ako sanitárka, no rozhodla sa stať sestrou. Študovala popri zamestnaní a zamerala sa na ošetrovateľstvo v klinickej onkológii. Pracuje v NOÚ v Bratislave, kde koordinuje prácu sestier v dennej smene. Prvoradý je však pre ňu pacient. „Vždy však treba vidieť každého pacienta ako jedinečnú ľudskú bytosť a venovať mu predovšetkým veľa lásky, porozumenia a podávať mu pomocnú ruku, keď to najviac potrebuje,“ hovorí Adriana.

PhDr. Zuzana Fabianová, MBA

na ocenenie navrhla Asociácia na ochranu práv pacientov

Spoluzakladateľka prvého domu ošetrovateľskej starostlivosti na Slovensku aj ďalšieho výnimočného zariadenia, Slniečny dom, kde sa uplatňuje najoptimálnejší model komplexnej OS o dlhodobu chorých, a to nad rámec noriem. Ako vedúca osobnosť stojí za mnohými pozitívnymi zmenami. Vďaka silnému presvedčeniu, angažovanosti a obetavosti dokáže meniť takmer nereálne sny na ambiciózne ciele a realitu.

Mgr. Daniela Žalcová

na ocenenie navrhlo Slovak Crohn Club

Patrí jej poďakovanie za starostlivosť o onkologických pacientov a špecializované vzdelávanie pacientov s IBD ochorením. Keďže sestier zameraných na podávanie biologickej liečby je u nás málo, vyžaduje si to z jej strany veľa odbornosti, trpezlivosti a vysvetľovania pacientom, s čím všetkým sa môžu počas liečby stretnúť, ako zmeniť svoj životný štýl, čomu by mali venovať zvýšenú pozornosť počas liečby a podobne.

PhDr. Janka Vnencáková

na ocenenie navrhlo OZ Šanca pre pečeň

Spolu s MUDr. Skladaným založila v roku 2010 Hepatologicko-gastroenterologické transplantačné oddelenie v Banskej Bystrici a stála pri zrode OZ Šanca pre pečeň. Zavádza inovatívne ošetrovateľské postupy, poskytuje nutričné poradenstvo, zúčastňuje sa transplantačných kongresov a na výskumných projektoch za prítomnosti pacientov. Ocenenie je poďakovaním za jej dlhoročnú spoluprácu, ústretovosť, ochotu pomáhať a ľudskosť, ktorú prejavuje pacientom v ich neľahkých životných situáciách.

Emília Kunovská

na ocenenie navrhlo Slovenský zväz sclerosis multiplex (SZSM)

Pracuje ako staničná sestra na Neurologickom oddelení FN v Trnave. Dlhé roky sa venuje pacientom s diagnózou SM, často je pri ich prvom „kontakte“ s novou liečbou a učí ich, ako ju správne aplikovať. K pacientom pristupuje odborne, profesionálne, je však zároveň veľmi empatická a ľudská. Za svoju prácu, odbornosť a pomoc pacientom získala už viacero ocenení, napríklad Sestra roka 2009.

Bc. Marta Csomorová

na ocenenie navrhlo OZ Amazonky

Pracuje ako sestra v NOÚ v Bratislave na oddelení chemoterapie. Je držiteľkou prestížneho ocenenia ministra za prácu vykonanú v prospech zdravotníctva a nositeľkou Janského striebornej plakety. Vždy však v pacienti vidí v prvom rade človeka, ktorý prišiel na onkológiu bojovať s ťažkou chorobou. V tomto boji sa snaží pacientom pomáhať a spolu s celým kolektívom tvoria tím, ktorý pacienti vnímajú ako svoju druhú rodinu.

Kontakt:

**Asociácia na ochranu práv pacientov, Prešovská 39
821 08 Bratislava**

www.aopp.sk

<http://facebook.com/aoppsr>

Ako to robia v Taliansku?

Z podnetu Združenia zástupcov nešťátnych detských domovov v spolupráci s Detským centrom Slovensko a Vel'vyslanectvom SR v Ríme sme na jeseň zorganizovali zájazd, aby sme sa dozvedeli, ako je to s náhradnou starostlivosťou a sociálno-právnou ochranou detí v Taliansku.

Poznávací zájazd na sever Talianska sa uskutočnil od 15. do 18. októbra 2018. Dlhšie sme sa zdržali v mestách Marghera, kde sme boli ubytovaní, Vicenze a Treviso, kde sme sa dozvedeli, ako sa tam starajú o deti a rodiny, odkázané na sociálnu pomoc a ktoré prípadne potrebujú náhradnú starostlivosť. Posledný deň sme sa vybrali na krátku návštevu Benátok.

Na podujatí boli zastúpené Združenie zá-

stupcov nešťátnych detských domovov, Detské centrum Slovensko, Krízové centrum Náruč, Detský charitný dom Považská Bystrica, Detský domov Istebné (podľa nového zákona už Centrá pre deti a rodiny). Podujatie sa podarilo zorganizovať vďaka ústretovosti mestských úradov v mestách Vicenze a Treviso, ktoré oslovila a stretnutia s nimi dohodla slovenská ambasáda v Ríme.

V mestách Vicenze a Treviso

Hneď na druhý deň sme zavítali na Mestský úrad v meste Vicenze. Sociálne pracovníčky Regionálneho Centra starostlivosť a ochrany detí, mladých ľudí a rodín nám predstavili systém, ktorý funguje u nich. Potom nás zaviedli

do blízkeho komunitného centra pre deti a rodiny, ktoré na základe objednávky Mestského úradu vo Vicenze malo v starostlivosť dievčatá.

Ďalší deň sme najprv navštívili Mestský úrad v meste Treviso. Budova bola úžasná historická lahôdka s perfektne zrekonštruovanými priestormi. Takto historicky vyzerala aj väčšia časť mesta. Predstaviiteľka úradu nás privítala so šerpou so štátnymi symbolmi Talianska. Počas rozhovorov sme už lepšie začínali chápať to, čo sme si vypočuli predchádzajúci deň. Najprv sme totiž vôbec nerozumeli, ako môže miestna samospráva fungovať tak dobre, ako to ony hovoria. Stará sa o svojich obyvateľov, teda aj o ohrozené deti, spolu so všetkým, čo k tomu patrí a „nevyzúva“ sa zo zodpoved-

nosti tak, ako tomu bolo u nás, kým boli zariadenia náhradnej starostlivosti zaradené pod vyššími územnými celkami.

Po návšteve úradu sme sa boli pozrieť a porozprávať sa v komunitnom centre pre dievčatá, ktorým tu bolo poskytované aj vzdelanie. Služby si aj u nich objednáva mestský úrad. Centrum pomáhalo deťom aj v dennom stacionári, okrem toho spravovali veľké hospodárstvo, ktoré im vylepšovalo ekonomické zabezpečenie ich bohatej činnosti. Zaujímavosťou bolo, že v 10-členných skupinách detí pracujú naraz až traja vychovávateľia.

A teraz ste zvedaví, ako skončila naša návšteva Benátok? Sú stále krásne, tajomné a oča-

rujúce. Veď ani zub času im (zatiaľ) až tak veľmi neublížil.

Záver a zhrnutie

Za starostlivosť o deti odkázané na náhradnú starostlivosť je v Taliansku zodpovedná samospráva miest a obcí, ktorá si služby objednáva v komunitných centrách pre maloletých. Je to v niečom aj podobné aj veľmi odlišné od systému u nás. V Taliansku na rozdiel od nás je starostlivosť o tieto deti úplne odštátnená. Neexistuje tam jediné štátne zariadenie náhradnej starostlivosti a systém bezchybne funguje. Je to možno na zamyslenie, veď na Slovensku samospráva v tomto smere doteraz úplne zlyhala.

V prospech ohrozených detí a detí odkázaných na náhradnú starostlivosť sa v Taliansku dokážu spolu dohodnúť zdravotníctvo, sociálne veci, školstvo, polícia, prokuratúra, súdy ako aj ďalšie inštitúcie, a to nielen preto, že ich k tomu viaže zákon. V Taliansku funguje iné povedomie, čo cítiť jednak z fungovania inštitúcií, ale aj zo širšieho záujmu ľudí o dobrovoľníctvo. To je u nás, aj 30 rokov po „nežnej“, stále ešte iba v začiatkoch a prvých plienkach.

PaedDr. Viktor Blaho

Kontakt:

Detské centrum Slovensko

K. Sidora 134, 034 01 Ružomberok

e-mail: detskecentrum@detskecentrum.sk

<http://www.detskecentrum.sk>

Nezávislý život v komunite

Nezisková organizácia ALTERNATÍVA – Centrum nezávislého života n. o. so sídlom v Lučenci vznikla vo februári 2016 vďaka viacročnej spolupráci v oblasti podpory ľudí so zdravotným postihnutím dvoch organizácií, občianskeho združenia Dľaň a SOCIE – Nadácie na podporu sociálnych zmien. OZ Dľaň sa svojou činnosťou zameriava na klientov Domova sociálnych služieb Slatinka v podpore deinstitucionalizácie a rozvoji potenciálu klientov pre nezávislý život.

Cieľom ALTERNATÍVY je podporiť vybudovanie adresného, efektívneho a variabilného systému komunitných sociálnych služieb pre občanov so zdravotným postihnutím na lokálnej úrovni tak, aby sa predišlo ich inštitucionalizácii a podporilo sa ich právo na nezávislý život v komunite. Chceme, aby sa vytvorila sieť komunitných služieb, ktoré budú alternatívou nielen pre bývalých klientov DSS Slatinka, ktorí opustili inštitúciu, ale aj ďalších občanov so zdravotným postihnutím (ZP) v meste Lučenec a jeho okolí tak, aby mohli ostať žiť vo svojich prirodzených rodinných vzťahoch a komunite. Zámerom

organizácie je podporiť ľudí pri seberealizácii, nezávislom živote a zamestnávaní.

Organizácia sa v rokoch 2016 – 2018 venovala podpore pri zriaďovaní chránenej dielne v miestnej firme a príprave občanov so ZP na výkon konkrétneho zamestnania. Taktiež sa stala jedným z dobrovoľníckych kontaktných bodov v Banskobystrickom kraji, keď začala spolupracovať s Centrom dobrovoľníctva. Vďaka tejto spolupráci a podpore dobrovoľníctva na snažíme aj o zabezpečenie individuálnej podpory pre občanov s mentálnym znevýhodnením, ktorí prežili celý život v inštitúcii. Dobrovoľníctvo pomáha meniť postoje a predsudky u širokej verejnosti a dobrovoľníkom ponúka možnosť vykonať niečo aj pre rozvoj seba samého.

Program Zo školy do života

Od októbra 2018 začína ALTERNATÍVA v spolupráci s nadáciou SOCIA realizovať Tranzitný program „Zo školy do života“. Program je zameraný na mladých ľudí s viacnásobným znevýhodnením (zdravotné, sociálne...), ktorých chce podporiť v prechode

zo školského prostredia do bežného života. Program realizujeme v troch okresoch, Lučenec, Banská Bystrica a Brezno.

Mladí ľudia dokážu využívať svoje schopnosti a zručnosti, túžia po seberealizácii. Platí to nielen v súkromnej oblasti, ale aj v rámci pracovného uplatnenia. Dôležité je podporné prostredie, aby aj mladí ľudia, ktorí majú nejaké znevýhodnenie, úspešne zvládli hľadanie práce a zamestnania, zabezpečenie si bývania a nadväzovanie sociálnych kontaktov. Považujeme za dôležité, aby aj tí, ktorí nemôžu rátať s podporným prostredím, či už vlastnej rodiny alebo detského domova, mali príležitosť túto veľkú zmenu úspešne zvládnuť. Predsa je to obdobie, kedy ide o kľúčové začlenenie, zvládnutie prechodu do bežného pracovného života, zvládnutie samostatného života so všetkými potrebnými zručnosťami pre bežný pracovný aj osobný život v prostredí, v ktorom sa človek nachádza.

Týmto sa snažíme aj predchádzať dlhobdobej nezamestnanosti ťažko zamestnatelných mladých ľudí, absolventov učilišť a špeciálnych internátnych škôl. Jedným z výsled-

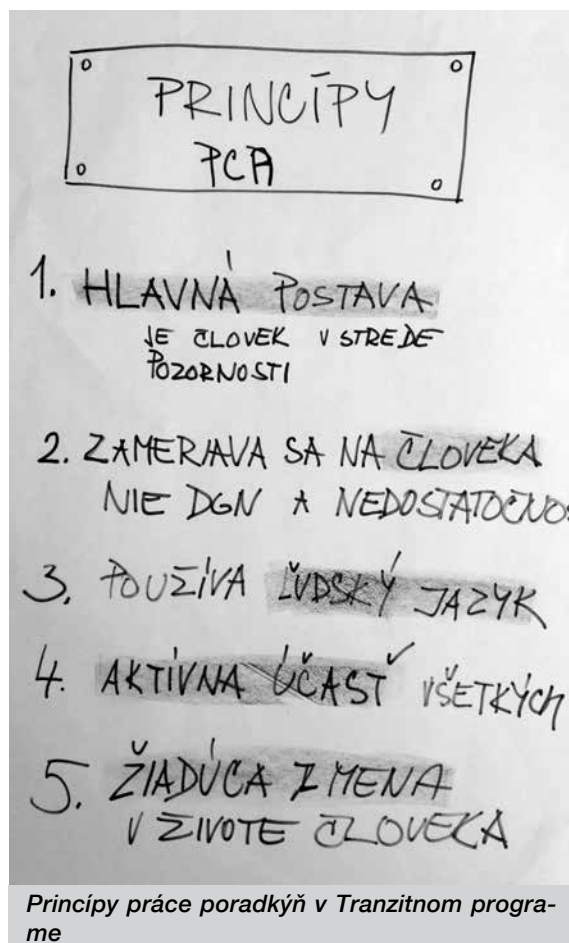
Výlet na Divín pre klientov DSS Slatinka počas týždňa dobrovoľníctva – študenti internátneho učilišťa, študenti Pedagogickej a sociálnej akadémie v Lučenci – okrem výletu a návštevy pamiatok sa účastníci venovali aj čisteniu okolia od odpadkov

Pracovníčky Tranzitného programu počas výcviku

Vzdelávanie pracovníčok v Tranzitnom programe (poradenstvo podľa princípov zameraných na človeka a vlastné zdroje)

kov nášho programu môže byť zníženie odkázanosti na sociálne dávky a prechod skôr ku kombinácii poberania invalidného dôchodku (ľudia s ŤZP) a čiastočných alebo úplných pracovných úväzkov. Prioritne sa snažíme o podporu vo fungovaní mladých ľudí v silnejších sociálnych vzťahoch, zodpovednosti za vlastný život a prostredie, v ktorom žijú.

Cielene sa snažíme rozvíjať sociálne zručnosti, získavať pracovné skúsenosti,

podporujeme mladých ľudí pri hľadaní práce a ich začleňovaní do komunity. Podľa individuálnych plánov sa zameriavame aj na rozvoj ďalších oblastí potrebných pre samostatný život (hospodárenie s peniazmi, voľnočasové aktivity, cestovanie a medzilidské vzťahy). Tranzitný program „Zo školy do života“ realizujeme vďaka finančnej podpore nadácie VELUX.

Martina Petijová, koordinátorka projektu

Kontakt:

**ALTERNATÍVA – Centrum nezávislého života n. o., Jókaiho 101/1
984 01 Lučenec**

e-mail: alternativa.no@gmail.com

www.alternativacentrum.sk

<https://www.facebook.com/alternativa-centrum/>

Zariadenie podporovaného bývania TEKLA

Občianske združenie TEKLA vzniklo v roku 2009 ako organizácia poskytujúca sociálnu pomoc ľuďom, ktorí sa ocitli v nepriaznivej zdravotnej a sociálnej situácii. Do augusta 2017 pôsobila v rodinnom dome v Lozorne. Momentálne prevádzkuje zariadenie podporovaného bývania rodinného typu v Stupave, v ktorom poskytuje sociálnu službu pre 12 ľudí.

K dispozícii máme dva rodinné domy na jednom veľkom pozemku, veľký dvor a záhradu, zariadenú pracovnú dielňu a veľkú miestnosť na športové účely. Každý dom určený pre 6 klientov má svoju plne vybavenú kuchyňu, sociálne zariadenia, komo-

ru, miesto na pranie a pod. Dvor využívame na oddych, posedenie, grilovanie, pestujeme tam kvety a okrasné rastliny, v záhrade si dopostujeme zeleninu a ovocie. V športovej miestnosti máme stolnotenisový stôl, vďaka schválenému grantu z Nadácie ČSOB ju doplníme o cyklotrenažér, posilňovací stroj a fitlopty a iné športové náradia. Stretávame sa aj v spoločenskej miestnosti, kde je sedačka, TV, PC s internetovým pripojením.

Najkrajšie sú spoločné chvíle

Naše zariadenie je určené pre zdravotne postihnutých ľudí v produktívnom veku; momentálne sú to zväčša mladí ľudia do 40 rokov. Pod dohľadom zamestnancov

sú vedení k sebastačnosti a nezávislosti, v prvom rade v oblasti každodenných úkonov (hygiena, nákup, samostatná príprava stravy, upratovanie izieb). Vedíme ich k dodržiavaniu denného režimu, zdravému životnému štýlu a k finančnej disciplíne. Dôležitý je aj spoločný program komunity, kedy spolu riešime aktuálne udalosti, vzájomne si posudzujeme návrhy, konzultujeme problémy. Klientom poskytujeme aj sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, psychologické poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov.

Najčastejšie, ale aj najkrajšie sú spoločné chvíle. Spolu pečieme, pracujeme v záhrade, zveľadujeme svoje okolie. Spolu trávi-

me aj všetky sviatky vrátene tých vianočných.

Máme veľmi dobrú spoluprácu s MÚ Stupava, s obyvateľmi Stupavy, ktorí nám v rámci svojich možností darujú nábytok, oblečenie, obuv, materiál na kreatívne činnosti, zaváraninové poháre. Pekné vzťahy si udržujeme aj so susedmi. My tiež radi pomáhame, napríklad v materskej škole v Stupave sme pomohli s nalakovaním záhradného domčeka, lepením knižiek a ďalšími užitočnými prácami.

Nežijeme len pracou na záhrade

Naša každodenná činnosť je aj udržiavanie okolia domu – čistíme, natierame, zveľadňujeme okolie, staráme sa o kvetiny, okrasné rastliny, kosíme trávu. Pracujeme vo veľkej záhrade, kde sa učíme pravidelnej práci, plánovaniu, správne sadeniu, čisteniu, starostlivosti, zberu. Dôležité sú nácvik a upevňovanie pracovných návykov.

Vďaka Nadačnému fondu Slovenských elektrární v Nadácii Pontis sme zakúpili veľký skleník, rôzne pracovné náradia ako drvičku odpadu, motorovú pílu, krovinorez, s ktorými sme naučili našich klientov pracovať a využívať ich. Zakúpili sme kompostér na likvidáciu záhradného odpadu a biologického odpadu z domácnosti. Užitočnou bola nová vodáreň s rozvodmi na využívanie vody zo studne, ktorá nám veľmi zjednodušila prácu.

Vďaka tejto podpore ako aj podpore mesta Stupava, ktoré prispelo na úpravy pozemku, sme naučili našich klientov pracovať v záhrade, používať nové pracovné náradia a techniku, využívať výsledky práce – zeleninu a ovocie – pri príprave stravy, správne ich uskladňovať na zimu, zavárať. Klienti získali pracovné návyky, ktoré musíme upevňovať.

Dokázali sme ich využiť už aj brigádnicky pri pomocných prácach pre ľudí v Stupave a Lozorne. Veríme, že toto pracovné uplatnenie sa bude ešte zlepšovať.

Niektorí majú radi tvorivé aktivity – maľovanie na sklo, servitkovú metódu, vyšívanie, výrobu ozdobných predmetov z papiera, z prírodných materiálov, z textilu. V lete a na jeseň sme absolvovali kurzy na využívanie nových techník ako pletenie z novinového papiera, výroba ozdobných drevených tabuliek a využívanie dreva na maľovanie.

Veľmi radi máme outdoorové aktivity – chodíme na turistiku, do lesa na huby, na zber prírodných materiálov, bicyklujeme sa po blízkom okolí, robíme spoločné výlety, hrávame stolný tenis, cvičíme, robíme relaxačné cvičenia.

Financovanie zariadenia

V súčasnosti v zariadení podporovaného bývania pracujú 5 zamestnanci s predpísaným odborným vzdelaním a odborným zariadením a 1 obslužný pracovník. Z našich zamestnancov sú 3 s ťažkým zdravotným postihnutím. Interným zamestnancom a súčasne garantom programu je psychologička, ktorá je klientom k dispozícii aj na stretnutia, rozhovory a psychologické poradenstvo.

Na našu činnosť dostávame príspevky z Bratislavského samosprávneho kraja (príspevok na prevádzku), príspevok z MPSVR SR (príspevok na mzdy zamestnancov) a z ÚPSVaR Malacky (príspevok na zamestnávanie ťažko postihnutých zamestnancov).

Naši klienti ako zdravotne postihnutí poberajú invalidný dôchodok. Radi by sa aspoň čiastočne uplatnili aj pracovne, a tak si nielen zlepšili svoju finančnú situáciu, ale aj pozdvihli svoje sebavedomie. Pri hľadaní bri-

gád či iných foriem práce sme im nápomocní, niektorí už majú pracovné zmluvy na čiastočný úväzok, využívame možnosť jednorazových alebo pravidelných brigád.

Budúcnosť vidíme v chránenej dielni

Vzhľadom na zdravotné postihnutia a schopnosti nie každý je vhodný na prácu v záhrade. Vieme, že niektorých nedokážeme uplatniť na otvorenom pracovnom trhu. Preto naše plány do najbližšej budúcnosti smerujú k vytvoreniu chránenej dielne, kde by sa uplatnili ich tvorivé nápady, šikovnosť a záujem o prácu. Keďže títo klienti potrebujú časté a dlhšie prestávky, niekedy pomoc opatrovateľa, bolo by pre nich výhodné mať dielňu čo najbližšie. Máme predstavu mobilného domu umiestneného na našom veľkom dvore, kde by mohli klienti pracovať, v prípade problémov si ísť oddýchnuť do svojej izby, ísť požiadať o pomoc opatrovateľa alebo iného odborného pracovníka zariadenia. Pokúsime sa v blízkej budúcnosti sponzorsky získať takéto priestory, a tak naplniť túžbu klientov po uplatnení.

Máme víziu trvalo predávať naše výrobky na e-shope, vo vhodnej kaviarni (oslovíme vhodných majiteľov), na príležitostných trhoch a na iných predajných akciách. Radi by sme v budúcnosti rozšírili možnosť zamestnania v chránenej dielni nielen pre našich klientov, ale aj ťažko zdravotne postihnutých ľudí zo Stupavy a okolia.

Soňa Škultétyová

Kontakt:

**TEKLA,o.z., Prof. Ondroucha 2
900 31 Stupava**

e-mail: teklaoz@centrum.sk

<http://www.tekla-oz.estranky.sk>

Velký pomocník s genetickými syndrómami

V každej bunke nášho tela sa nachádza 23 párov chromozómov. Polovicu máme zdedenú od matky a druhú od otca. Na každom chromozóme sa nachádza asi 2 000 génov, čo je spolu približne 50 000 génov v každej bunke. Zodpovedajú za tvorbu proteínov, ktoré sú základom celého tela. Sú potrebné pre vývoj a rast organizmu, ako aj pre správne fungovanie tela.

V prípade, že niektorý z génov alebo viacero z nich chýbajú, sú zmutované alebo je chromozóm zduplovaný, proteíny v tele nemôžu byť správne vytvárané, nie sú vyrábané vôbec alebo je ich príliš veľa. Za týchto okolností sa telo vyvíja neprimerane, čo má za následok vznik genetického syndrómu. Chybné gény sú buď zdedené od rodičov alebo vznikajú spontánne bez nejakého konkrétneho dôvodu, ako takzvaná spontánna mutácia génu.

Vo všeobecnosti je syndróm ochorenie, ktorý má viac symptómov (príznakov) alebo charakteristických črt. Genetický syndróm je teda syndróm, ktorý má pôvod v chybnom géne (prípadne chromozóme). Má viac typických črt, ktoré však sú variabilné v závislosti od postihnutia a vývoja.

Niektoré genetické syndrómy sa diagnostikujú už vo vnútramaternicovom vývoji pri prenatalnej diagnostike. Počas tehotenstva sa realizuje skrining, kde sa hodnotí miera pravdepodobnosti pre najčastejšie formy častých genetických syndrómov ako sú napríklad Downov syndróm, Spina Bífida, Edwardov syndróm, Patauov syndróm a pod. Pri podozrení na štrukturálne zmeny počas skriningových vyšetreníach ultrasonografiou (v 12., 20., 33. týždni) je možné realizovať podrobnejšie genetické vyšetrenie vyšetrením krvi matky alebo odberom plodovej vody. Aj napriek pokročilým diagnostickým vyšet-

reniam však nie je možné potvrdiť, že dieťa sa nenarodí s genetickým syndrómom, najmä ak ide o raritné genetické syndrómy alebo takú poruchu genetiky, ktorá doteraz ani nie je definovaná ako genetický syndróm.

Väčšina genetických syndrómov je diagnostikovaných po pôrode alebo v prvých rokoch života, kedy sa pátra po príčine nízkej pôrodnej hmotnosti, vývojových poruchách, neprospevaní, oneskorení psychomotorického vývoja, senzorických deficitoch alebo zmene svalového tonusu. Pri genetickom vyšetrení sa hľadajú atypické morfológické zmeny ako črty tváre, veľkosť a tvar lebky, deformity končatín, mentálne zaostávanie, orgánové vývojové chyby atď. Niektoré syndrómy majú neskorší nástup prejavov a diagnostika sa stanovuje, až ak dieťa zaostáva v škole, pri oneskorenej puberte alebo v neskorších dekádach života. Príkladom sú svalové dystrofie alebo niektoré syndrómy, ktoré sa prejavujú onkologickými ochoreniami (familiárna adenomatózna polypóza).

Portál www.genetickesyndromy.sk bol primárne založený pre laickú verejnosť, teda najmä pre rodiny, ktorým sa narodí dieťa s genetickým syndrómom. Tieto rodiny musia riešiť naraz niekoľko vecí – viacnásobné postihnutie dieťaťa od narodenia, kde získať odborné informácie o danom ochorení a jeho prognóze, aké sú možnosti terapie na Slovensku a ako získať kompenzačné príspevky od štátu. Po založení portálu sme zistili, že nielen laická, ale aj odborná verejnosť potrebuje tieto informácie – lekári, fyzioterapeuti, špeciálni pedagógovia alebo iní terapeuti, ktorým častokrát príde do ambulancie široké spektrum pacientov s rôznymi raritnými genetickými poruchami a v krátkom čase potrebujú získať prehľad o danom genetickom syndróme. Pacienti s rovnakými genetickými syndrómami totiž

nie sú dispenzarizovaní na rovnakých ambulanciách. Je iba málo špecialistov, ktorí sledujú pacientov s raritnými genetickými syndrómami, a preto sú títo pacienti rozptýlení po rôznych rajónoch, kde sú potom ojedinelí. To má za následok nedostatok informácií u lekárov, hlavne však málo skúseností lekárov s pacientmi s raritnými genetickými poruchami.

Spájanie rodín s rovnakými diagnózami je taktiež výhodné pre rodičov, ktorým sa narodí dieťa s genetickým syndrómom. Rodičia majú veľa otázok, ktoré im lekári a špecialisti nevedia zodpovedať, a komunikáciou cez portál môžu byť rodičia so staršími deťmi (alebo aj samotní pacienti) nápomocní tým rodičom, ktorí majú ešte nedostatok informácií.

Ďalšou možnosťou je poradenstvo špecialistov – lekárov, terapeutov, fyzioterapeutov, ktorí vedia zodpovedať na odborné otázky ohľadom ďalšej prognózy, ale najmä poskytnúť kontakty a nasmerovať rodiny na daných odborníkov a špecialistov za účelom vyšetrenia a včasnej diagnostiky.

Hlavným cieľom portálu www.genetickesyndromy.sk občianskeho združenia Úsmev pre druhých je výmena informácií a podpora včasnej intervencie. Väčšina ľudí s genetickým syndrómom môže totiž dosiahnuť plnohodnotný život, ak jeho rodičia, spolu s odborníkmi a lekármi, podchytia hlavné problémy od prvých týždňov a mesiacov života.

Kontakt:

Úsmev pre druhých, o.z., Pod

Párovcami 151, 921 01 Piešťany

e-mail: genetickesyndromy@gmail.com

<https://www.genetickesyndromy.sk/>

HUMANITA Časopis dobrovoľníckeho sektora Slovenskej republiky.

Vydáva Slovenská humanitná rada, IČO: 17316014, s podporou grantu MPSVR SR. Registrácia pod č. MK SR 710/92, ISSN 1336-2208. evč.: EV 384/08. Objednávky prijíma redakcia. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciam.

Uverejnené príspevky nehonorujeme. Šéfredaktor: Ing. Maroš Silný. Adresa redakcie: Budyšínska 1, 831 03 Bratislava 3, telefón: 02 5020 0500 a 02 5020 0511, e-mail: shr@changenet.sk, web: www.shr.sk. Snímky: Archív. Grafická úprava: gr8design, s. r. o., Pezinok. Tlač: RAX, s. r. o., Bratislavská 10, 841 06 Bratislava. Distribúcia: Slovenská humanitná rada, Budyšínska 1, 831 03 Bratislava. Časopis vychádza 2-krát v roku. Náklad 3 500 kusov. © SHR

Príbeh Kaviarne Radnička

Chránená dielňa Radnička je jedným z projektov, ktorým sme vytvorili podmienky pre stabilnú a zmysluplnú prácu pre ľudí s mentálnym postihnutím na voľnom trhu práce. Snažíme sa praktickými a fungujúcimi príkladmi ovplyvňovať verejnosť, zamestnávateľov, predstaviteľov samosprávy a ostatných poskytovateľov sociálnych služieb, aby svoje úsilie poskytovať kvalitné sociálne služby a služby zamestnanosti vytvárali v čo najbežnejších, integrovaných podmienkach trhu práce.

Projekt je výnimočný tým, že zamestnáva ľudí s mentálnym postihnutím ako čašníkov. Zamerali sme sa na kvalitu a po tréningu pod vedením hotelovej akadémie sme pripravili mladých ľudí na profesiu, v ktorej sa môžu plne realizovať. V projekte spolupracujeme s magistrátom mesta Bratislava, Múzeom mesta Bratislava, Nadáciou otvorenej spoločnosti, Centrom MDAC v Budapešti, Nadáciou pre deti Slovenska a Úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny. Zriaďovateľom kaviarne je občianske združenie Inklúzia.

Cieľom OZ Inklúzia je realizovať aktivity smerujúce k integrácii ľudí so zdravotným postihnutím do života spoločnosti, šíriť myšlienky rovnosti príležitostí marginalizovaných skupín s cieľom získania ekonomickej a sociálnej nezávislosti a podporovať rozvoj a rozširovanie alternatívnych a modelových foriem služieb prostredníctvom profesijného vzdelávania a odborného poradenstva.

Služby Kaviarne Radnička

Radnička ponúka služby kaviarskeho

typu, v jej priestoroch sme organizovali pracovné stretnutia zamestnávateľov a firiem, prezentácie nových aktivít a produktov. Pravidelne sa v našich priestoroch organizovali tlačové konferencie, prezentácie grantových programov, ale aj rôzne happenings a kultúrne programy spojené s prezentáciou firiem aj na Nádvorí Starej Radnice. Chránená dielňa Radnička ponúka aj cateringové služby mimo obsluhu priestorov Radničky, ako je zabezpečenie malých recepcií, občerstvenie pri konferenciách, seminároch a iných prezentáciách.

Raz ročne organizujeme prezentačno-predajnú výstavu výrobkov chránených dielní a zariadení sociálnych služieb pod názvom „Radničkine trhy“. V Radničke vytvárame priestor pre organizovanie rôznych kultúrnych a spoločenských akcií – čaj o piatej, predstavujeme mladé talenty, umelcov so zdravotným postihnutím, ľudových umelcov. Súčasťou sezónnych aktivít je aj organizovanie tradičných týždňov ako sú napr. „Vianočné zvyky“ alebo účasť na trhoch v rámci mesta (vianočné a veľkonočné trhy). Radnička ako tréningové pracovisko na záchvik ľudí so zdravotným postihnutím predáva aj výrobky chránených dielní.

Zamestnancami Kaviarne Radnička sú šiesti ľudia so zdravotným postihnutím a dvaja kvalifikovaní čašníci ako odborný dohľad.

Príprava sa zamerala na kvalitu

Pred nástupom do zamestnania absolvuje uchádzač prípravu na prácu čašníka vo forme teoreticko-praktického kurzu v oblasti gastronómie, v rozsahu 60 hodín.

Medzi teoretické znalosti patria pravidlá hy-

gieny (hygiena pri práci s nápojmi a jedlom, úprava zovňajšku), etiketa pri komunikácii so zákazníkom, technika obsluhy, náuka o výžive, technológia prípravy nápojov a pokrmov. Budúci čašníci tiež absolvujú kurz angličtiny zameraný na terminológiu v reštauračnom zariadení, počítačový kurz, kurz Gazdinka (varenie, pečenie, sebaobsluha) a kurz Trivium (preopakovanie čítania, písania a počítania).

Praktické zručnosti nadobudnú budúci čašníci formou praxe v reštauračnom zariadení a u profesionálnej cateringovej firmy. Absolvujú praktickú a estetickú prípravu akcie v reštaurácii (úprava interiéru, prestieranie, pulírovanie), praktický nácvik prípravy pokrmov a nápojov, praktický nácvik obsluhy (servírovanie jedla, podávanie nápojov).

Naše plány do budúcnosti

- Uskutočňovať ďalšie tréningy v odbore čašnictvo,
- Pomáhať ďalším ľuďom so zdravotným postihnutím uplatniť sa na trhu práce,
- Podporovať a realizovať rozširovanie chránených kaviarní po celom Slovensku,
- Motivovať chránené kaviarne ku skvalitňovaniu svojich služieb formou Súťaže o najlepšieho čašníka (baristu, barmana).

Kontakt:

OZ Inklúzia, Panenská 29

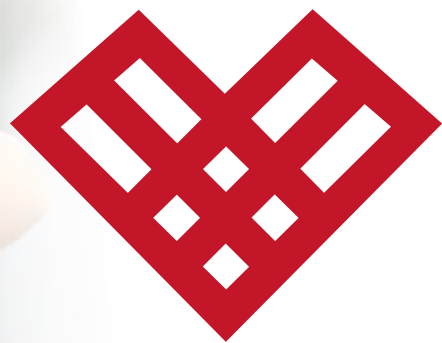
811 03 Bratislava

telefón: 0905 785 200

e-mail: inclusion@changenet.sk

<http://www.inkluzia.sk>

Môžem, pomôžem.

#GivingTuesday

utorok 27. november 2018

www.givingtuesday.sk

Ambasádor
#GivingTuesdaySK

Generálni partneri

Hlavný partner

Partneri

